

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 16/07/2025 15:38
Sayı: E-120.07.03-1666186
2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-20067927

Konu : Soru Önergesi (7/25420)

7/25420
GK 126

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.03.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1602186 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Sayın Av. Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/25420 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/25420) (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: EDD8147D-38A0-4659-85C1-9A13CFA2C9D7

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN
TANRIKULU'NA AİT 7/25420 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde gıda güvenilirliğinin sağlanması, gıdalarda taklit ve tağşişin önlenmesi, kişilerin sağlığının ve tüketici menfaatlerinin korunması ile sektörde haksız rekabetin engellenmesi amacıyla gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında resmi kontrol faaliyetleri Bakanlığımızca risk esasına göre, ön bildirim gereken hâller dışında, önceden haber verilmeksizin yıllık program çerçevesinde yürütülmektedir.

Resmi kontrollerin sıklığı “İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü” çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır.

Bakanlığımızca ülkemizdeki işletmeler her yıl en az bir defa denetime tabi tutulmaktadır. Bu kapsamda, 2024 yılında ise toplam 1.329.758 yurtiçi resmi kontrol gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızca yapılan laboratuvar analizler sonucunda taklit ve tağşiş yapıldığı kesinleşen 2024 yılında 1.985 ve 2025 yılında parti ürün kamuoyuna duyurulmuştur.

Bakanlığımızca laboratuvar analizi sonucunda taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen ürünlerle ilgili olarak, bu ürünleri üreten firmalar hakkında; 2025 yılı itibarıyla 377.783 TL'den başlayarak işletmenin gelirine göre 15.111.620 TL'ye kadar para cezası uygulanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından gıdalarda taklit ve tağşiş duyurularının yapılmaya başlandığı 2012 yılından bu yana, toplam 5.491 parti ürün taklit ve tağşiş kapsamında değerlendirilmiş ve bu ürünleri üreten veya piyasaya arz edenler için idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca, 1.015 parti ürün ise insan sağlığını tehlikeye düşürebilecek şekilde gıda olarak değerlendirilmiş ve bu ürünleri üreten veya piyasaya arz edenler hakkında kamunun sağlığına karşı suçlar kapsamında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur.

Domuz türü hayvanların et ve et ürünlerine yönelik faaliyet gösteren gıda işletmecileri, Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin beşinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Domuz ve tek tırnaklı hayvanlar dışındaki hayvan türlerinin kesimi ve muamelesi, etlerin parçalanması, soğutulması, etlerinden kıyma, hazırlanmış et karışımı, MAE (Mekanik Ayrılmış Et) ve et ürünleri üretiminin yapılması, ambalajlanması, depolanması ve nakliyesi ile ilgili faaliyetlerle uğraşan gıda işletmelerinde domuzlar ve tek tırnaklı hayvanlara ve bu hayvanların etlerine ilişkin faaliyetler yürütülemez, bu işlemler domuz ve tek tırnaklı hayvanlara mahsus her iki tür için ayrı ayrı onaylanmış veya kayıt altına alınmış gıda işletmelerinde yürütülür” hükmü doğrultusunda ayrı kayıt/onay almak zorundadır.

Türk Gıda Kodeksi Et, Hazırlanmış Et Karışımları ve Et Ürünleri Tebliği gereğince domuz etlerinin diğer hayvan türlerine ait etlerden ve diğer gıdalardan ayrı olarak üretilip satışa sunulması gerekmektedir.

Domuz kesimhane ve domuz eti işleyen tesislerde başka bir türe ait hayvan kesilmesi ve işlenmesi, başka bir hayvan türü ile nakledilmesi, ambalajlanması, depolanması ve satışı kesinlikle yasaktır.

Domuz eti ve ürünleri ağırlıklı olarak turistik tesislere ve domuz eti satmak üzere kayıt altına alınmış işletmelere satılmakta olup gerek bu turistik tesislerin gerekse bu çiftliklerin ve işletmelerin denetim ve kontrolleri Bakanlığımızca düzenli olarak yürütülmektedir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanun'un “Tanımlar” başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının 39'uncu bendi; “İzlenebilirlik: Üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamaları boyunca bitkisel ürünlerin, gıda ve yemin, gıdanın elde edildiği

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

hayvanın veya bitkinin gıda ve yemde bulunması amaçlanan veya beklenen bir maddenin izinin sürülebilmesi ve takip edilebilmesini,” ifade eder denilmektedir. Mezkûr Kanunun “Gıda ve yemde izlenebilirlik ve etiketleme, sunum ve reklâm ile tüketici haklarının korunması” başlıklı 24’üncü maddesinin birinci fıkrası “Gıda veya yem işletmecileri izlenebilirliği sağlamak amacıyla, üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamalarında, sorumluluğundaki gıda veya yemin, gıda veya yeme ilave edilecek her türlü maddenin ve gıdanın elde edildiği hayvanın takibinin yapılabilmesi için, bir sistem oluşturmak ve talep hâlinde bu bilgileri Bakanlığa sunmak zorundadır.” İkinci fıkrası “Piyasaya arz edilecek gıda ve yem, izlenebilirliği sağlamak amacıyla, uygun şekilde etiketlenmek veya Bakanlıkça belirlenecek bilgi ve belgelerle uygun şekilde tanımlanmak zorundadır.” denilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yapılan resmi kontrollerde 5996 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde izlenebilirlik denetimleri yapılmaktadır.

Evciil tırnaklı hayvanların (sığır, manda, bizon, koyun, keçi, tek tırnaklı hayvan, deve, domuz) kesiminin yapıldığı ve/veya etlerinin parçalandığı, et ürünlerinin üretildiği gıda işletmelerinin taşınması gereken asgari teknik ve hijyenik özellikler 5996 sayılı Kanun ile Avrupa Parlamentosu Konsey Tüzüğüne paralel olarak hazırlanmış “Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik”, “Gıda Hijyeni Yönetmeliği”, “Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği” ve “Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik” ile belirlenmektedir. 5996 sayılı Kanun’un 31’inci maddesi kapsamında kesimhanelerde kesim öncesi ve sonrası muayeneler ile et parçalama işlemi yapılan yerlerde muayeneleri ve diğer resmi kontrolleri yapmak üzere Bakanlığımızca resmi veteriner hekim görevlendirmesi yapılmaktadır.

5996 sayılı Kanun’un “Resmî kontroller, itiraz hakkı ve resmî sertifikalar” başlıklı 31’inci maddesi altıncı fıkrasında “Bakanlık, uygun gördüğü hâllerde yapılan kontroller sonucunda sahip olduğu bilgileri, kamuoyunun bilgisine sunabilir.” denilmektedir. Bu resmi kontrollerde et ve et ürünü üreten, satan işletmelerde 13 ayrı başlıkta numuneler alınmaktadır. Bu kapsamda et ve et ürünlerinde tür tayini tespitleri için numuneler alınmış ve domuz eti tespiti yapılan işletmeler kamuoyu ile paylaşılmıştır.

2025 yılında 81 il tarım ve orman müdürlüklerimizde konusunda uzman 8.061 gıda kontrol görevlisi tarafından yurtiçi gıda resmi kontrolleri gerçekleştirilmektedir.